

ЗАВЖДИ — ДО ІЛЛІЧА.

Фото В. КОВПАКА.

ПРОМІНЬ травневого сонця ковзнув по гарячій міді піонерського горну. Сурми, сурмач, збір! І на поклик твого дзвінкого голосу від краю до краю по цій неосянній Вітчизні відгукнуться молоді голоси: «Піонери 20-х років — завжди наготові!». Піонери 40—50—70-х років — завжди наготові! Завжди наготові!»

Попереду нашої багатомільйонної колони — червоний прапор. Під його розкриллям йшли на подвиг і на смерть на-

Свято піонерів — це свято всього народу, це триумф наших комуністичних ідеалів, які міцно увійшли в життя кожного, хто гордо називає себе громадянином Країни Рад.

Разом з піонерами країни юні ленінці Кіровоградщини рапортують сьогодні про свої успіхи в навчанні, праці, вірності традиціям усіх піонерських поколінь.

Червоногальстучна піонерія області за 50 полум'яних років пройшла чудовий шлях зростання. З декількох десятків спартакіздів вона перетворилася в 100-тисячну армію юних ленінців. Виконуючи наказ XVI з'їзду комсомолу, по-

СЛУХАЙ, ЗАГІН!

А. ВАСИЛЕНКО,

секретар обкому ЛКСМУ, голова обласної ради піонерської організації ім. В. І. Леніна.

ші діди і батьки, неситно пломенів він ось уже більше як півстоліття. Погляньте на маєво колон: в кожного на грудях частинка його — піонерський галстук. Готовність бути до кінця відданим народові, партії, комсомолу — в серцях піонерів усіх поколінь.

Зараз на вулицях міст і сіл, в школах, Паладах піонерів господарі — діти в червоних галстуках і поруч них, ведучи дружину розмову, — люди старшого покоління, на чийих грудях медалі і ордени, заслужені нагородами за труд, за подвиги. Сивих ветеранів приймають у почесні піонери, а в їх серцях вогонь незгасючої бойовості, піонерської і комсомольської юності.

Біографія тих, що сьогодні будують міста і заводи, добувають вугілля, вирощують хліб і освоюють космічний простір, втілюючи в життя величні накреслення XXIV з'їзду КПРС, народжувалася в перших піонерських загонах. І кожен з них вірний клятві, яку дає перед лицем своїх товаришів — жити, вчитись, боротись, як заповідав великий Ленін, як вчить Комуністична партія.

над 3700 піонерських загонів стали на старт Всесоюзного маршу «Завжди наготові!». Своє навчання і працю, свої великі і малі піонерські справи дружини і загони присвячують 50-річчю утворення СРСР, ювілею Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна.

На всіх етапах розвитку піонерської організації партія підкреслювала, що найважливішим завданням піонерів є боротьба за глибокі знання. І сьогодні, підбиваючи підсумки майже дворічної діяльності піонерських загонів на марші «Завжди наготові!», слід сказати, що піонери області правильно зрозуміли батьківський наказ. Правофланговими стали 896 піонерських загонів і 95 дружин.

В ДЕНЬ урочистого свята юні ленінці звертаються до свого вчителя і вождя — Ілліча. Для всіх поколінь радянських піонерів образ Леніна — це той великий приклад, який захоплює дітей,

З Днем народження, піонеріє! Вище тримайні Ленінський стяг!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНІЗМ

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Рік видання XIII
№ 60 (1540).

ЧЕТВЕР, 18 травня 1972 року

Ціна 2 коп.

ЗАВТРА — П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ ВСЕСОЮЗНИЙ ПІОНЕРСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА

ленінські чудові риси, в яких органічно поєднуються велич і простота, стали для мільйонів піонерів моральним ідеалом.

Приймаючи участь у Всесоюзному марші «Завжди наготові», піонерські загони встановили зв'язки з містами і селищами, які носять ім'я вожда, з місцями, де проживав Ілліч, вивчали історію підприємства і колгоспів, що носять ім'я Леніна.

В ДЕНЬ народження піонерів, коли по всій країні йде свято, урочисті шеренги на хвилину замиряють у святий пошані до тих, хто залишився вічно юним на дорозі до щасливого майбутнього.

Разом з старшими юні піонери в грізні роки Великої Вітчизняної війни стали на захист рідної Батьківщини. Назавжди залишаться в нашій пам'яті юні піонери-герої — Валє Котик, Ліза Чайкіна, Льоня Голіков, Марат Казей та інші. Свято шанують піонери Кіровоградщини світлу пам'ять про юних героїв нашої області. Як живу легенду Нерубайського лісу слухають вони розповідь про життя і героїчний подвиг юних розвідників — Федю Шепеля, Яшу Матвієнка, яких фашисти закопали живими в землю.

Комунізм будується працею мільйонів. Свою частку в звершенні величних планів доклали і піонери Кіровоградщини. На їх рахунок 2800 тонн зібраного металевого лому, шефство над молодячком тваринницьких ферм. А скільки дерев зашуміло вздовж доріг, скільки алей і парків посаджено добримими руками юних господарів. Більше 12 тисяч піонерів обласного центру збирали металевий лом на піонерські сіялки, і під час урочистого лінійки вони передали його червонозорівцям.

На піщаному, майже безводному півострові Мантишак, де розпочало велике будівництво, через декілька років піднімиться шезченківський сад, посаджений руками українських і казахських піонерів. Десятки посилок з лікарськими рослинами надіслали піонери області для госпіталю в Ханой.

У країні піонерії — свято. І, присягаючи на вірність Вітчизні, піонери 70-х років разом з усіма піонерськими поколіннями на зяблик партії і комсомолу промовляють: «Завжди наготові!».

В центрі уваги світової преси — заява Радянського уряду з приводу нового розширення агресивних дій США у В'єтнамі, вона зазначає, що Радянський уряд рішуче наполягає на тому, щоб США негайно відмінили крики, спрямовані на блокування узбережжя і порушення сухопутних комунікацій ДРВ, припинили акти агресії проти ДРВ і поважали право на свободу міжнародного мореплавства і торгівлі.

Вбито 8 чоловік і поранено понад 60 — такий підсумок кривавих подій, що сталися лише за 48 годин у Велфасті, де за один день було зареєстровано біля як 100 сутичок «сил безпеки» і протестантських екстремістів з мешканцями католицьких гетто.

«Ні — війні», «Припинити бомбардування В'єтнаму» — під такими лозунгами пройшла в Нью-Йорці масова демонстрація протесту проти агресивного курсу США в Індокитаї, проти нинішніх акцій американської воєнщини у В'єтнамі.

«Фройндшафт», «Дружба» — ці слова звучать на зборах, зустрічах і мітингах, які проводяться в ці дні в НДР у рамках традиційного тижня німецько-радянської дружби під знаком підготовки до

П. Безтака

ЧЕРВОНОЗОРІВЦІ

21 травня комсомольській організації «Червоної зірки» сповнюється 50 років. У зв'язку з цим та з наближенням 100-річчя з дня заснування заводу авторський колектив підготував до видання книгу про людей та історичне минуле та сьогодення цього підприємства.

Друкуємо окремі розділи нарисів, написані кандидатом історичних наук П. М. Безтакою.

З ЯКОГО боку ви не під'їжджали б до Кіровограда, у вічі вам впадуть, перш за все, корпуси цехів заводу сільськогосподарських машин. Це — орденоносна «Червона зірка», одне з найстаріших і найбільших підприємств міста, де трудяться близько 14 тисяч робітників та інженерно-технічних працівників.

Усі кіровоградці, а червонозорівці особливо, пишаються тим, що сімалки, випущені заводом, засвітують більше двох третин безкраїх ланів нашої соціалістичної Батьківщини. Марку «ЧЗ» можна зустріти й за межами СРСР — на всіх континентах земної кулі: адже сімалки з Кіровограда експортуються до 36 зарубіжних країн...

Але звернімося до історії, простежимо етапи зростання заводу — від кустарної майстерні до одного з найбільших у Радянській країні заводів сучасного машинобудування.

1. ДВОЄ ЗА МОРЕМ

ОДНОГО морозного лютого ранку, 1874 року, елісаветградці побачили на вулицях свого повітового міста двох, дуже схожих між собою іноземців. Це були брати Томас і Роберт Ельворті — комерційні агенти по продажу англійських молотарок, сівалок, віялок, плугів і жниварок. В супроводі представника місцевої влади англійці заходили до різних майстерень, кузень тощо, цікавилися організацією виробництва, нормами оплати праці найманих робітників, все мотали на вус. А невдовзі на одній з непривабливих будівель на вул. Петровській (нині вул. Шевченка) з'явилася вивіска: «Майстерня бр. Ельворті по ремонту сільськогосподарського інвентаря» і оголошення: «Тут можна вигідно купити парові молотарки Клейтона і Шутльворта, плуги Сакка, жниварки Вуда і замовити інші англійські сільськогосподарські машини та знаряддя».

Старший брат Томас продовжував займатися комерцією, а майстерня працювала під орудою Роберта. На подвір'ї майстерні було встановлено кінний привід, але, на великий подив елісаветградців, його крутили не коні, а виснажені смуглоти люди, запряжені в шлеї. Це були полонені турки, «Видно, павучого племені ці братчики», — гомоніли ошелешені незвичайним видовищем міщани.

Замовлень не бракувало, а значить і підприємство вимагало розширення. Уже в перший рік число робітників у ньому зросло з 4 до 12. Появлялося це просто: не пристосована до російських ґрунтів і погоднокліматичних умов англійська техніка швидко виходила з ладу і потребувала ремонту. Тим часом число комерційних справ підупало. Особливо не щастило у «протування» до селян парових молотарок: вони майже завжди не піддавалися стапкам палива: вугілля та дровах. «У нас на селі — тільки чорний степ і іноземці», — навіть панські маєтки опалюють сополюю», і поки брати Ельворті листувалися зі своїми шефами та пояснювали брак попиту на парову молотарку, робітник-модельник майстерні Ониско Гордєєв сконструював до неї соломотопку. Роберт Ельворті виявився нечесним джентльменом. Він безцеремонно привласнив винахід робітника, запатентував його на своє ім'я, як у Росії, так і за кордоном. На винаході О. В. Гордєєва Ельворті нажили великі бариги, як агенти закордонних промисловців, і як підприємці.

Підрахувавши майбутні бариги і вигоди, запозятливі заморські купці руками українських робітників почали будувати в Елісаветграді завод сільськогосподарських машин і знарядь. Протягом 1876—1877 років на розі вулиць Кавалерійської і Чигиринської виріс перший заводський корпус, де розмістилися усі чотири цехи нового підприємства.

МІСТО, уподобане британськими емісарами, якнайкраще підходило для цілей сільськогосподарського машинобудування: Елісаветград ставав одним з центрів південних районів капіталістичного сільського господарства, де було затиснуто від серйозних конкурентів-промисловців. До того ж, за характеристикою В. І. Леніна, повітовий центр був значним ринком дешевої робочої сили. Сюди вже наприкінці XIX століття щорічно приходило шукати заробітку близько 10 тисяч чоловік. Зігнана нуждою з різних місць сільська біднота готова була за шматок хліба запрягтися у ярмо. І чим скористалися спритні англійські купці.

Проектуючи завод, вони вдало вибрали місце його розташування — біля залізничної магістралі Одеса — Елісаветград — Кременчук. Близькість околиць міста і навколишніх сіл звільнила капіталістів від витрат на житло і комунально-побутові будівлі для робітників і благоустрій тощо. Прибутковий завод розвивався, його власники наживалися. Уже на кінець XIX століття прибутків від експлуатації робітників цілком вистачило на розширення «діла». Майстерня перетворилася в найбільшу в Елісаветграді підприємство, де працювало понад 500 найманих робітників.

Ще швидше зростає завод в епоху монополістичного капіталізму. Від початку нового сторіччя до першої світової війни робоча сила збільшилася в 4 рази, а обсяг виробництва — більш ніж у 12 разів і становив у 1913 році понад 6 мільйонів карбованців.

Після смерті старшого брата Роберта Ельворті в 1903 р. формально перейшов завод у власність акціонерного товариства, у членів якого залучили своїх родичів та представників вищої заводської адміністрації. Цим способом він добився зниження податків на підприємство і посилення експлуатації робітників з боку адміністрації-акціонерів. Приписка автора — П. Б.

(Далі буде).

У ТВОРЧИХ ОБ'ЄДНАННЯХ

ЦИМИ днями я побував у Новомиргороді на черговому занятті місцевої літературної студії «Вісь». Як найстаріший літературний гурток в області, студія вже має добрі традиції і неабияку популярність. Беззмінно нею керує вчитель М. П. Сухов, невтомний ентузіаст. Деякі колишні літстудійці за останні роки видали книжки, стали твердо на творчий шлях.

Зараз «Вісь» об'єднує більше двадцяти любителів художнього слова. Це — люди, різні за віком і життєвим досвідом, тут є і поетів-пенсионери і зовсім юні старшокласники, вчителі, люди інших професій, учні технікуму. Закохані в поезію, в літературу, вони пробують сили свого пера. Пишуть вірші, оповідання, нарис про краєзнавчий район — своїх земляків. Цю роботу вони поєднують з проведенням культурно-освітніх заходів та краєзнавчими розвідками.

Так, нещодавно вони закінчили оформлення літературно-мистецької карти району, з якої можна довідатися, хто з літераторів чи митців народився, жив або перебував хоча б деякий час на Новомиргородщині. На карті бачимо, що тут у свій час побували І. П. Котляревський, О. С. Пушкін, Т. Г. Шевченко, тут народилися І. К. Карпенко-Карий, багато сучасних письменників та діячів мистецтва виросли над Віссю.

Члени літературної студії уважно вивчають творчість своїх земляків, збирають матеріали про їх життя і діяльність. Нещодавно в районі відзначили сідмдесятиріччя одного із славних земляків — відомого радянського письменника Євгена Поповкіна. Місцеві літератори зібрали матеріали про його комсомольську юність, зокрема про керівництво комсомольським осередком в селі Кам'яні. Дослідили також долі людей, життя яких стало прообразом для письменницьких героїв. Прогледено кілька вечорів, присвячених Є. Поповкіну.

На згадуваному зібранні йшла мова про підготовку до 50-річчя утворення СРСР. Було прочитано вірші, присвячені цій даті, автори поділилися задумами нових оповідань і нарисів про цікавих людей з світлою долею. Деякі з цих матеріалів вже опубліковані в районній газеті. Загальний зміст написаного найповніше передають рядки з вірша М. Сухова:

Тебе маю назвати
святою,
Земле рідна, Вітчизно
моя,
Віссью.

Добра мати усього
житого,
Відвойована в смертних
боях...

В той же день з членами літературної студії ми побували в селі Капітанівці, де зустрілися з учнями професійно-технічного училища. Тут готують кадри для цук-

„ВИСЬ“ НУРТУЄ...

роварств усієї республіки, учні разом із технічною спеціальністю по цукрозарібно здобувають ще й інші спеціальності — мулярів, слюсарів, токарів, які їм потрібні для роботи між сезонами. Майже всі приписані учні зведені руками самих учнів. Тут є чудовий любовно зображений музей В. І. Леніна, гарна бібліотека. Багато є і любителів літератури. Вони палко аплодували місцевим літераторам. Літстудієць В. Шульга подарував їм текст нової пісні.

Хочеться побажати «Вісі» ще буйнішого квітання, нагадавши, що тільки настирна праця, висока відповідальність до слова дасть вагомий плоди.

Олександр МОТОРНИЙ,
письменник.

АЕРОПОРТ. ЛІТНІЙ РОЗКЛАД

ДО ЦИХ хвилин готувалися ще задовго до початку робочого дня. І лише до кінця прийшли перші відвідувачі, їм разом з квитками вручили весняні троянди. Старша зміни М. Т. Компанієць, касири В. Ф. Максименко, З. І. Пури, начальник Кіровоградського агентства Аерофлоту А. П. Пономаренко вітали їх з відкриттям літньої навігації.

Головні події відбулися в аеропорту. Навігація відкривається рейсом Дніпропетровськ — Кіровоград — Івано-Франківськ. І як тільки сріблястий «ЯК-40» приземлювався, пасажери ступили на землю, на них вже чекали дітвара з комсомольсько-молочної зміни І. Русова. У руках комсомолок Людмили Москальової, Лідії Бебешко, Наталки Кругляк, Галини Чуфистової та Віри Казаріної — букети квітів. Ці квіти — гостям нашого міста.

З відкриттям літньої навігації значно зростає інтенсивність руху. Вперше відкрито новий рейс Кіровоград — Мінськ — Рига. До столиці братньої Білорусії діє з пологоюм години льоту, до Риги — 3 години 40 хвилин. З 20 травня відкривається додатковий рейс на Москву, зараз розпочали функціонувати рейси на Черкаси та Одесу.

У другій половині червня, у розпал літнього оздоровчого сезону, рух на повітряних трасах стане ще інтенсивнішим. Буде введено по два додаткових рейси на Херсон, Миколаїв та Скадовськ, «АН-24» на Сімферополь курсуватиме щодня.

Ю. СТОРЧАК.

На фото: пасажери у Кіровоградському аеропорту.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СУБОТА, 20 ТРАВНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Кольорове телебачення. Гімнастика для всіх. (М). 9.30 — Новини. (М). 9.45 — Концерт Державного академічного російського народного оркестру імені Осипова. (Ленінград). 10.35 — Науково-популярна програма «Здоров'я». (М). 11.05 — «Ми будемо піонерами». Концерт ювенат. (М). 11.30 — «Горизонт». (Ленінград). 12.30 — Концерт заслуженої самодіяльної капели Української РСР. (Львів). 13.15 — Новини. (М). 13.20 — Художній фільм. (М). 14.40 — Спортивна програма. (М). 15.40 — Кольорове телебачення. Для дітей. Мультифільм. (М). 16.25 — Міжнародна панорама. (М). 16.55 — Музичні зустрічі. (М). 17.30 — Концерт заслуженого оркестру Інструментів УРСР Миколаївського суднобудівного заводу. (Миколаїв). 18.00 — Репортаж про святкування 50-річчя Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна. (К). 20.00 — Інформаційна програма «Вісті». (Київ, з включенням Кіровоград). 20.30 — «На добраніч, діти». (К). 20.45 — В. Корейко. «У неділю рано зілля копала». Спектакль Львівського театру опери та балету ім. І. Ф. Франка. (Львів). Під час перерви — перші новини. (К). 23.15 — Репортаж з молодіжного фестивалю «Київська весна». (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.00 — «Екран молоді». (Львів). 17.30 — Пробілеми удосконалення управління народним господарством на основі застосування економіко-математичних методів і обчислювальної техніки. (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — Концерт. (М). 18.50 — Кольорове телебачення. Прем'єра телевізійного художнього фільму — Чемпіонат СРСР з футболу. «Зеніт» (Ленінград) — «Спартак». (М). 21.30 — Едуардо де Філіппо. «Субота, неділя, понеділок». Спектакль Московського театру імені Ермольова. (М). 23.30 — Спортивна програма. 1. Велогонка Миру. 2. Чемпіонат Європи з важкої атлетики. По закінченні — новини.

НЕДІЛЯ, 21 ТРАВНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Ранкова гімнастика для дітей. (М). 9.15 — Новини. (М). 9.30 — Для школярів. «Будильник». (М). 10.00 — «Музичний кіоск». (М). 10.30 — Л. Кассіа. «Дорогі мої хлопчачки». Телеспектакль. (Ленінград). 11.45 — «Поезія». (М). 12.05 — Чемпіонат СРСР з художньої гімнастики. Фінал. (Таллін). 12.30 — Кольорове телебачення. «Скарби російського мистецтва». (М). 13.05 — Кіножурнал «Новини дня». (М). 13.15 — «Сільська година». (М). 14.15 — Художній фільм «Містер Ікс». (М). 15.45 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (М). 16.15 — Телевізійний народний університет. «Наука Країни Рад». (М). 17.00 — Кольорове телебачення. «Клуб кіноподорожей». (М). 18.00 — «Київська панорама». (К). 18.30 — Співачка народна артистка СРСР Ніна Ткаченко. (Одеса). 19.00 — «На меридах України». (К). 19.30 — Концерт. (К). 20.25 — «На добраніч, діти». (К). 20.40 — Кубок УРСР з легкої атлетики. (Ворошиловград). 21.40 — Художній фільм «Бабуся й онук». (К). 22.00 — Програма «Час». (М). (Відозвани).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.00 — «Орієнтир». Розважальна програма. (Донецьк). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — «Людина і звір». (М). 18.20 — Кольорове телебачення. Прем'єра телевізійного художнього фільму «Верніки». 2 серія. (М). 19.30 — Авторський вечір поета Л. Ошанина. (М). Під час перерви — програма «Час». (М). 22.00 — Спортивна програма: 1. Велогонка миру. 2. Чемпіонат Європи з важкої атлетики. 3. Чемпіонат СРСР з художньої гімнастики. По закінченні — новини. (М).

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

316050 ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи та інших відділів — 2-45-36.

БК 04127.

Індекс 01197.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР», орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінка, 2.

Зам. № 10771.

Тираж 56 300.